22/08/2019

Η σφαγή του Αμαρίου στην Κρήτη

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Σαν σήμερα, το 1944, ξεκινά η σφαγή του Αμαρίου στην Κρήτη. Πρόκειται για σειρά εχθροπραξιών που διαπράχθηκαν από τις ναζιστικές γερμανικές δυνάμεις κατά των άμαχων κατοίκων των εννέα χωριών που βρίσκονται στην κοιλάδα του Αμαρίου, στο νησί της Κρήτης, κατά τη διάρκεια της κατοχής της από τον Άξονα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το σχέδιο αυτό ξεκίνησε στις 22 Αυγούστου 1944 από τη Wehrmacht και συνεχίστηκε τις επόμενες μέρες με την ισοπέδωση των περισσοτέρων χωριών, τις λεηλασίες και την καταστροφή της συγκομιδής. Ο αριθμός των θυμάτων μεταξύ του τοπικού πληθυσμού υπολογίζεται σε 164 νεκρούς κατά τη διάρκεια της επιχείρησης, η οποία είχε διαταχθεί από τον Friedrich-Wilhelm Müller, διοικητή της γερμανικής φρουράς της Κρήτης, με σκοπό την τρομοκράτηση του πληθυσμού και την αποτροπή ενεργειών των τοπικών αντάρτες κατά των δυνάμεων Κατοχής κατά τη διάρκεια της επικείμενης υποχώρησής τους προς τα Χανιά.

Στις 22 Αυγούστου, τάγματα πεζικού των Γερμανών έφτασαν στην κοιλάδα του Αμαρίου και κατάφεραν να περικυκλώσουν τη δυτική πλευρά της χωρίς να γίνουν αντιληπτοί από τους κατοίκους.

Τα χωριά αυτά ονομάζονταν χωριά του Κέδρους και μερικά από αυτά ήταν τα: Γερακάρι, Γουργουθί, Καρδάκι, Βρύσες, Δρυγιές και Χορδάκι. Το κοντινό χωριό Κρύα Βρύση, επίσης περικυκλώθηκε. Σε όλα τα χωριά, οι γερμανικές επιθέσεις ακολούθησαν περίπου το ίδιο μοτίβο: Οι κάτοικοι της περιοχής συγκεντρώθηκαν, οι ταυτότητες των ανδρών ελέγχθηκαν, κι εκείνοι που επρόκειτο να εκτελεστούν, συνελήφθησαν και κρατούνταν χωριστά. Οι γυναίκες διατάχθηκαν να επιστρέψουν στα σπίτια τους και να συλλέγουν τα τιμαλφή τους. Αυτό ήταν ένα τέχνασμα με στόχο να διευκολύνουν τη λεηλασία που θα ακολουθούσε. Οι γυναίκες, τα παιδιά και οι ηλικιωμένοι απομακρύνθηκαν, ενώ οι άνδρες οι οποίοι δεν εκτελέστηκαν μεταφέρθηκαν στο Ρέθυμνο, όπου κρατήθηκαν στη Φορτέτζα για μερικές εβδομάδες. Μετά την αναχώρησή τους, εκτελεστικά αποσπάσματα άρχισαν τις εκτελέσεις των ανδρών που κρατήθηκαν στα χωριά σε ομάδες. Στο τέλος, τα πτώματα περιλούστηκαν με βενζίνη και κάηκαν.

Ο Friedrich-Wilhelm Müller, διοικητής της γερμανικής φρουράς στη Κρήτη

Τις ημέρες που ακολούθησαν τις εκτελέσεις, τα σπίτια λεηλατήθηκαν και στη συνέχεια κάηκαν ή ανατινάχτηκαν. Όλα τα λάφυρα συγκεντρώθηκαν στη Σχολή Ασωμάτων, από όπου μεταφέρθηκαν με φορτηγά στο Ρέθυμνο. Οι συγκομιδές και τα ζώα κατασχέθηκαν για χρήση από τα γερμανικά στρατεύματα. Οι ομάδες αντίστασης δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτε άλλο παρά να παρακολουθούν με τα χέρια δεμένα. Καθώς ήταν πολύ λιγότεροι, κάθε προσπάθεια αντεπίθεσης για την υπεράσπιση της περιοχής θα ήταν αυτοκτονία.

Η πιο πιθανή εξήγηση των ενεργειών αυτών είναι ότι οι Γερμανοί κατέστρεψαν τα χωριά του Κέδρους επειδή ήθελαν να τρομοκρατήσουν τον τοπικό πληθυσμό και ως εκ τούτου να μειώσουν τον κίνδυνο επίθεσης από αντάρτες κατά τη διάρκεια της επικείμενης υποχώρησής τους, η οποία τελικά ξεκίνησε στις αρχές Οκτωβρίου. Την 11η Σεπτεμβρίου 1944 η τοπική ΕΛΑΣ περικύκλωσε τη Σχολή Ασωμάτων και κατέλαβε το γερμανικό φυλάκιο. Την ίδια μέρα, δύο φορτηγά που μετέφεραν γερμανικά στρατεύματα από το Ρέθυμνο, έπεσαν σε ενέδρα στη γέφυρα κοντά στο χωριό των Αγίων Αποστόλων. Η μάχη που ακολούθησε, η οποία έγινε γνωστή ως Μάχη των Ποταμών, συνεχίστηκε και κατά την επόμενη ημέρα, καθώς έφτασαν γερμανικές ενισχύσεις.

Η μάχη έληξε με νίκη του ΕΛΑΣ, με 20-30 Γερμανούς νεκρούς και αρκετά

περισσότερους αιχμαλώτους.

Ο στρατηγός Friedrich-Wilhelm Müller συνελήφθη από τον Κόκκινο Στρατό στην ανατολική Πρωσία και αργότερα εκδόθηκε στην Ελλάδα. Δικάστηκε στην Αθήνα μαζί με τον Bruno Bräuer μεταξύ 1942-1944, για εγκλήματα πολέμου στο νησί. Και οι δύο δικάστηκαν, καταδικάστηκαν σε θάνατο στις 9 Δεκεμβρίου 1946, και εκτελέστηκαν στις 20 Μαΐου 1947. Κανείς άλλος δεν έχει ποτέ προσαχθεί στη δικαιοσύνη και δεν καταβλήθηκαν ποτέ αποζημιώσεις στους επιζώντες.

Σήμερα η επέτειος της καταστροφής των χωριών του Κέδρους τιμάται με εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται σε ένα διαφορετικό χωριό κάθε χρόνο.

Πηγή: ww2.gr